

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Theologiæ Speculativæ Scholasticis Prælectionibus Et Exercitiis Accommodatæ Libri IV

Haunold, Christoph

Ingolstadii, 1678

Contr. II. Vtrum tam Divinitas quàm Personalitas, atque etiam ipsa Vnio
sanctificet Humanitatem.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-82733](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-82733)

retur amari ut finis ultimus omnium rerum, non item humanitas) inducit tamen meritum maioris amoris, quam sit meritum cujuscunque sanctitatis creatae & accidentalis.

Jam verò, quòd Humanitas non sit capax cæterorum effectuum formalium, ostenditur ex specialibus repugnantijs.

260. De Omnipotentia ostenditur hoc modo. Omnipotentia non potest naturæ humanæ tribuere hoc quod est: *posse producere omne producibile*: repugnat enim, quòd possit producere se ipsam: ergo ut Omnipotentia tribueret humanitati aliquem effectum formalem, deberet tribuere potentiam limitatam: atqui hoc repugnat, ergo repugnat, quòd humanitas recipiat vllum effectum formalem ab Omnipotentia. Minor probatur. Ut virtus aliqua per sui unionem tribuat mihi effectum formalem *Productivi*, non est satis, quòd verum sit dicere, me unā cum illa virtute posse producere talem effectum: ego enim defacto possum cum omnipotentia Dei producere motum localem, & tamen hunc effectum formalem non tribuit mihi omnipotentia per unionem physicam sui: ut ergo mihi tribueret effectum formalem per unionem, quem sine unionem non potest tribuere, deberet me reddere productivum alicujus rei, cujus alioquin productivus cum illa non essem: hoc autem ex vi unionis aliter fieri non potest, quam ut ego respiciam ab actione pro priori Natura, à qua non respicerem, si Omnipotentia mihi non esset unita: adeoque ex vi unionis deberem præsupponi ad actionem ad quam alioquin non præsupponerem: atqui hoc repugnat fieri per unionem omnipotentia: ergo &c. probo subsumptum. Ut unio alicujus virtutis hoc efficiat, ut quis dicatur per illam tanquam per medium operari, debet subjectum unionis non solum præsupponi ad ipsam unionem, sed etiam ad ipsam virtutem: v.g. si in me existeret impulsus cauſans aliquem motum, ego non essem movens, si non essem prior naturā ad ipsum impulsus: atqui repugnat, quòd humanitas Christi sit prior naturā ad omnipotentiam Dei: ergo repugnat quòd ab ea per unionem accipiat effectum formalem *Productivi* alicujus, cujus non est productiva cum omnipotentia non unita.

261. Confirmatur ampliùs. Si per unionem communicaret Omnipotentia effectum formalem *Productivi*, utique non communicaret nisi cum subordinatione ad Voluntatem, alioquin necessariò produceret omne producibile, quod est impossibile: atqui non potest cum tali subordinatione communicari omnipotentia præcisè per sui unionem, quia non potest voluntas determinare potentiam adequatè distinctam, & à se penitus independentem, si illa potentia est causā adequata effectus: sicut in casu nostro esset omnipotentia: determinatio enim est actio immediata procedens à causā determinante. Est ergo

specialis Repugnantia in Omnipotentia; quod erat probandum.

262. Immenſitatis effectus formalis est non hoc ipſo communicatur Humanitati, quod illi sit unita. Nam quando una entitas essentialiter definitivè unitur alteri, non hoc uno vi talis unionis debet alterum existerè in toto spatio totaliter, sed satis est, existerè in aliqua parte spatij, ut patet in homine, cujus pes est unitus animæ, neque tamen existit pes ubique, quæ existit anima: ergo eodem modo non hoc ipſo quod humanitas unitur Immenſitati, existit ubique Immenſitas existit: ergo necesse est determinari per aliquid superadditum, ut coeſcit Immenſitati potiùs in hoc, quam in alio spacio: ergo ab hoc superaddito, utpote ultimā determinatione formali, accipiet Humanitas effectum formalem *vbicari*: ergo etiam si possibiles esset creatio creata essentialiter immensa, & per hanc determinaretur humanitas ad coeſtendum Immenſitati ubique, non propterea haberet hunc effectum formalem ab ipſa Immenſitate formaliter, sed ab illa entitate creata: ergo Immenſitas non potest per se formaliter communicare lumen effectum formalem, nec adequatè nec inadæquatè.

Quoad effectum formalem *Aternitatis* est expedita. Si enim æternitas nunc in tempore unita humanitati tribueret illi effectum formalem *aterni*, verificarentur contradictoria, nempe quòd fuisset, & non fuisset tempore Adam. Non fuisset, quia defacto incepit esse in vtero Virginis: fuisset, quia fuisset ab æterno.

CONTROVERSIA II.

Utrum tam Divinitas quam Personalitas, atque etiam ipſa Unio sanctificent Humanitatem.

263. **D**ICO 1. Divinitas prout virtualiter distincta à Personalitate Verbi, sanctificat Humanitatem. Probatur assertio auctoritate scripturæ, dicentium, Unionem Humanitatis esse ipsam Divinitatem, & Humanitatem esse Divinitate delibutam, esse Deificatam. Deificati autem & Sanctificati sunt idem.

Confirmatur. Si quid obſtaret, id eſſet, quòd Divinitas tantum unitur mediata: atqui ad effectum formalem morale *Sancti*, hoc est, ad movendum amorem extrinsecum, non requiritur Unio immediata. Ratio à priori est, quia ratione Divinitatis unita Humanitas est amabilis magis, quam propter Gratiam sanctificantem habitualem, quæ tantum est quædam participatio accidentaliter Divinitatis: & quidem in multo Sententia Gratia non distinguitur à Charitate, precipiturque tantum mediata in anima, mediante scilicet Voluntate, quam volunt esse potentiam distinctam ab anima: & tamen intelligitur sanctificare; ergo multo magis poterit divinitas, cum

etiam sit ipsa Sanctitas Verbi secum identificata, à quo etiam sanctificatur, ut jam dicemus. Unde infero Lugo n. 52. Humanitatem non minus sanctificari à Divinitate mediante Verbo, quam si immediate videretur, quia ratione huius medij non redditur minus amabilis.

264. Diffensio aliqua est inter DD. utrum dicenda sit Humanitas sanctificari infinite, vel tantum finite. Hoc posterius amplectitur Lugo, observans hanc rem habere plurimum de modo loquendi; idem sentit P. Esparza: alij affirmant sanctificari infinite. In re ipsa conveniunt omnes. primum quidem, quod Humanitas non sanctificetur aut reddatur amabilis eà amabilitate, quā ipsa Deitas secundum se, & propter se est amabilis. Hac enim necessarii amatur ut finis ultimus omnium rerum, & ipsa Humanitas vñ cum Vnione hypostatica refertur ad Deitatem, ut ad ultimum finem. Et ratio est, quia Deitas sanctificatur per identitatem cum ipsa Sanctitate infinita, quod est sanctificari sanctitate imparticipata: Humanitas verò sanctificatur per vnionem physicam, & sanctitate participatā, qui est modus sanctificandi inferioris ordinis, quā prior. Ex hoc ergo capite vult Lugo, Humanitatem tantum sanctificari finite simpliciter loquendo, & sine addito, quia datur sanctificatio perfectior in genere sanctificationis ut sic.

265. Conveniunt 2. Humanitatem Sanctificari infinite in genere sanctificationis participatæ; quia non est excogitabilis perfectior sanctificatio participatæ; & ideo Humanitas redditur amabilis supra omnes alias amabilitates creatas. Solum ergo potest esse questio, an hac Sanctificatio possit vocari sanctificatio infinita, sine addito, Sanctitatis participatæ.

Existimo posse ita vocari: sicut calor infinitus intensus, vocaretur simpliciter calor infinitus, etiam si esset possibilis perfectior calor secundum prædicata formalia & essentialia, cum quo si compararetur, esset potius dicendus calor finitus quā infinitus. Ratio alia non est, quā receptus vsus loquendi, quo factum est, ut sæpe soleat tribui aliqua denominatio simpliciter, quando non sit comparatio cum alio, cum tamen deberet potius contraria denominatio tribui, si cum alio compararetur: sic qui solo corpore pulcher est, dicitur simpliciter homo pulcher, quamvis si compararetur cum alio, qui & corpore & animo pulcher est, potius dicendus esset turpis.

Accedit, quod quando Humanitas dicitur Sanctificari à Deitate tanquam Natura distincta, exprimitur satis, quod sanctificetur sanctitate participatā. Quare si dicatur Sanctificari infinite, nullo addito, satis significatur, quod sermo sit de sanctitate participatā.

266. DICO 2. Humanitas Christi sanctificatur etiam formaliter à Personalitate Verbi ut virtualiter distincta à Natura. Ita communior habet sententia. Nolo fundare Conclusionem in probabili multorum opinione, quod Persona-

litas Verbi sit quædam Sanctitas relativa in Deo: nam hoc est incertum, & recidit tandem in questionem de nomine Sanctitatis. communiter enim, ut notat Lugo n. 36. Sanctitas dicitur prima radix beatitudinis in supposito: atqui Verbum non est prima radix Beatitudinis in Deo, sed Natura divina est prima radix: ergo hoc sensu non dantur in Deo sanctitates relativæ. Abstrahendo ergo ab hoc

267. Probo Conclusionem. Personalitas Verbi dignificat formaliter opera Christi supernaturalia, in ordine ad præmia supernaturalia, & quidem tanquam prima radix in Persona Christi ut Homo est. Nam etsi Personalitas non sit prima radix in Christo ut Deo, est tamen prima radix in Christo ut homine. Nam Christus ut homo non includit formaliter & virtualiter Naturam divinam: ergo sanctificat humanitatem Christi. Antecedens supra declaratum est. Consequenter patet. Nam dignificatio operum in ordine ad præmium supernaturale, & dignum Filio Dei est sanctitas, quia constituit Filium Dei seu Naturalem, seu adoptivum. Neque Gratia sanctificans intelligeretur dignificare nostra opera in ordine ad præmium supernaturale, & dignum Filio Dei adoptivo, nisi esset sanctitas & forma constituens filium Dei adoptivum.

DICES. Natura divina sanctificat Humanitatem, & tamen non dignificat formaliter opera Christi ut hominis, quia ut Natura non impenditur illis: ergo dignificare & sanctificare non sunt idem. R. distinguendo consequens. Non sunt idem convertibiliter, concedo, ut genus & species, nego. Nam omnis dignificatio ad opera supernaturalia conductiva ad beatitudinem, est sanctificatio, sed non e contra. Nam ad sanctificationem sufficit, esse radicem beatitudinis, & reddere suppositum amabile amore amicitiae.

DICO 3. Vnio hypostatica non sanctificat Humanitatem ut Quod, sed tantum ut Quo. Probatur 1. Quia vnio hypostatica non aliter sanctificat, quā ut communicatio sanctitatis: ergo sicut Vnio Gratiæ sanctificantis non sanctificat nisi ut Quo, quia est formalis communicatio ipsius Gratiæ, ita nec Vnio hypostatica. Probatur 2. & à priori; quia Vnio Modalis, quæ sit vinculum inter duo, vnicè est à Natura instituta ad hoc, ut tollat extremorum indifferentiam, & ut vnum ab altero accipiat effectum formalem cuius est capax: ergo ille effectus formalis non tribuitur per ipsam vnionem nisi ut Quo. Probatur 3. Si fingamus existere vnionem sine Verbo, humanitas non esset Deificata, nec ejus opera dignificarentur ad præmium supernaturale; quia Vnio nec est filiatio naturalis, nec adoptiva: ergo non sanctificaret.

268. Obijcies 1. Omne quod est impossibile cum peccato, est forma sanctificans. Vnio hypostatica est impossibilis cum peccato. Ergo &c. Retorquetur imprimis argumentum in Vnionem Gratiæ sanctificantis. Deinde respon-

Q 99 3

detur distinguendo majorem. quod est impossibile ratione suae propriae excellentiae, concedo majorem, quod est impossibile praecise propter connexionem cum alio, habente illam excellentiam, nego majorem, & dist. min. negatur conseq.

Obijcies 2. Sancti Patres extollunt unionem hypostaticam super omnia dona creata: ergo etiam supra Gratiā habitualement: sed non esset supra hanc extollenda, si non magis quam hac sanctificaret. Ergo. R. Unionem extolli non propter suam propriam excellentiam secundum se consideratam, sed propter terminum quem infallibiliter secum affert. Itaque magis sanctificat ut *Quo*, quam Gratiā ut *Quod*.

270. Obijcies 3. Sanctitas aliud non est, quam conjunctio cum Deo: sed Unio hypostatica est conjunctio cum Deo: ergo. Vel sic: Ideo Gratiā est sanctitas, quia est conjunctio cum Deo: sed Unio est etiam conjunctio cum Deo, & quidem realis, cum Gratiā tantum sit conjunctio Metaphorica & intentionalis, quatenus est radix Visionis Dei. R. Distinguendo ma. Sanctitas est conjunctio cum Deo tanquam amabilitas cum amante, concedo: tanquam vinculum ipsius amabilitatis cum subiecto amando, nego ma. & eodem modo dist. min. Negatur conseq.

CONTROVERSIA III.

Utrum Gratiā Habitualis, aliāque dona supernaturalia fuerint in Christo.

271. Affirmativam Sententiam, quae est communis omnium Theologorum, quamque censet Vadingus haberi ex traditione, probat mirabili ratione Recentior Hispanus. Sine hac Gratiā habituali Christus tantum fuisset amabilis seu Amicus passivè, quod est, *esse Sanctum*, non autem amabilis seu amicus activè, quod est, *esse justum*, hoc est, rectè ordinatum ad Deum. Porro ad hunc effectum formalem *justi*, non sufficit habere meram potentiam amandi seu radicem, hoc enim haberetur sufficienter per Sanctitatem increatam, sed requiritur, ut habeatur actualis amor, & quidem amor vitalis. Quā verò ratione Gratiā sanctificans sit hujusmodi amor, explicat in hunc modum. Supponit ex philosophia, actus vitales procedere per actionem distinctam, & esse terminos, qui aliquantulum permanent,

postquam jam transijt actio vitalis, & dum inveniunt, verè denominare adhuc volentem, amantem, &c. Deinde docet iste Recentior, quod Gratiā Sanctificans sit hujusmodi amor, quod eodem ex se est talis forma, quae posset naturaliter produci actione vitali ab anima, defectu autem ait non produci vitaliter, sed à Deo, quia si vitaliter, produceretur, non duraret diu, sed consumeretur: à Deo autem producit, & conservatur incorruptibiliter, nisi destruitur perpetuum.

Hac est probatio, fundans Sententiam totam in principiis plusquam dubijs, & multo magis quam probandis. Itaque hac probatione positā,

272. Probo Conclusionem, ad mentem Thomae q. 7. a. 1. Vel Gratiā sanctificans magis distinguitur ab habitu charitatis vel non: non distinguitur, Gratiā erat Christo connaturaliter necessaria ad eliciendos actus charitatis, quam principium intrinsecè & connaturaliter ens ad actus supernaturales Charitatis. Distinguitur, erat saltem connaturalis radii habituum.

Obijcies. Verbum unitum erat sufficiens radix habituum, eosque exigebat: nec elidendum, easdem passionibus debere diversis spectantibus. v.g. Lux convenit igni & soli: ergo habitus possunt debere ratione unionis hypostaticae, etiam absente Gratiā: ergo Gratiā est superflua. R. cum Cardinale de Lugo. Verbum unitum non exigere habitus nisi mediante Gratiā. Ratio est, quia Verbum non habet in se determinatam mensuram, cui debeat commensurari introitus habituum: at verò Gratiā est mensura habituum. Et licet respectu Gratiā Verbum eius mensura non sit, hoc non obstat: quia Gratiā natura sua non exigit mensuram, sicut ceteri habitus, qui semper augentur ad augmentum Gratiā.

273. Probatur Conclusio 2. ex eodem Thomae. Congruum erat, ut Christus etiam esset sanctus eo genere sanctitatis, quod volebat homines derivare. Unde dicuntur omnes de proportionem ejus accepisse Jo. 1. & Gratiā pro Gratiā: quo sensu etiam dicitur Christus esse vitis, & nos palmites. Nec obstat, quod probatur Gratiā Christi sit diversae rationis specificae à nostra. Satis enim est, esse ejusdem Generis & ordinis.

